

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljajo tristoletna peti-vrata: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 289.

V Ljubljani, v ponedeljek 16. decembra 1889.

Letnik XVII.

Taaffe — Plener.

Vlada je govorila. Ministerski predsednik grof Taaffe je pobral rokavico, katero mu je vrgel vodja leveice, rojeni finančni minister pl. Plener. Odgovoril mu je minoli petek sicer dostojno, toda odločno zavrnil njegovo predrznost, da je prejšnji dan skušal sramotiti vladu v imenu države in inozemstva. Izjava ministerskega predsednika je velike važnosti po tem, kar je na koncu svojega govora izjavil v imenu vlade nasproti večini in opoziciji. Kakor zatrjujejo poučeni krogi, sprejel je presvetli cesar grofa Taaffeja zjutraj pred sejo v daljši avdi-jenci, in je torej izjava bila govorjena z dovoljenjem vladarjev.

Resnega obraza je govoril ministerski predsednik, slovesno je odmeval glas njegov po dvorani, ko je govoril zadnje besede: „Končam s trdnim namenom, da me ne bodo taki napadi odvrnili od onega pota, kateri sem doslej hodil s podporo spoštovane desnice. Ta pot pa pelja k določenim namenom. Tak namen je tudi sporazumljenje med opravičenimi zahtevami obeh narodov na Češkem.“

Po teh besedah smemo soditi, da ni še pretrgan prt med vladu in desnico, kajti podpora vladi s strani desnice zahteva tudi podporo desnici in njenim posameznim skupinam s strani vlade.

Pomenljive so tudi besede, s katerimi je ministerski predsednik odbil Plenerjev opons, češ, da sedanja vlada ni parlamentarna, temveč edino le cesarjeva. Rekel je: „Po mojih mislih je vsaka vlada cesarjeva, in upati smem, da tudi poslanec pl. Plener ne namerava druge vlade, kakor cesarjevo.“ S povzdignjenim glasom je minister na to obžaloval, da je Avstrijec v zbornici mogel reči: Sedanja avstrijska politika je predmet sočutja, obžalovanja in škodoželjnosti pred vso Evropo. Ko je pred leti sedanja desnica grajala budget Pretisov, skliceval se je ta na avstrijsko rodoljubje, ki ne dopušča, da bi se grdile pred vnanjim svetom avstrijske finance. Zato je sedaj opravičeno grajal

grof Taaffe prevzetnost Plenerjevo in njegovih tovarišev, ki po vnanjih listih naši državi jemljejo dobro ime.

Konečno pa bomo tudi mi večkrat opozarjali vladu na njeno izjavo, da hoče s podporo vse desnice doseči svoje namene. Teh namenov pa tudi mi ne smemo prezirati s pogojem, da vlada resno pomaga narodom do boljše prihodnosti v verskem in socialnem oziru. Ako bode vlada hitreje in odločneje postopala, izdatneje podpirala postavodajalno delovanje na korist obrtništva in kmetijstva, ne pa ovirala po tesnosrčni birokraciji: potem se bode narodnostni prepir polegel, ker ne bode imel toliko hrane. Ako hoče vlada pridobiti prebivalstvo, ne sme se dalje držati liberalno-centralistiške šablone.

Propadanje naših vasij.

Da naše vasi po mnogih krajih propadajo, mesto da bi procvitale, to nam je nedavno potrdil tudi neki potovalec, ki natanko pozna razmere na Kranjskem, zlasti po deželi. Po mestih preveč vtikajo svoj kapital v gradnje hiš, po kmetih se pa očitno množe ne samo kočice, temveč tudi pohištva, v koje solnce sije, ker si kmet ne more omisliti cenim načinom novcev za zboljšanje svojega gospodarstva. Poljski pridelek komaj pokrije prehodne izdatke, obresti od dolgov, davke itd., toda na poljske melioracije in stavbe še misliti ni.

V kakem stanju se nahaja občina, pozná se to iz njenega zunanega lica. Kmet že od nekdanj mnogo ceni zunanost svojega bivališča. V raztrgani koči bivati smatra istotako za sramoto, kakor v nedeljo iti v razdrapani suknji v cerkev, in ker je teh razdrapanih koč po deželi sila mnogo, je to jasen dokaz, da se našemu kmetu zelo slabo godi. Poleg nekaterih šolskih poslopij se ta raztrgana posestva kaj slabo vjemajo.

V obče pa ne treba daleč hoditi, da bi videli raztrgane hiše, te vidijo lahko ljubljanski izletniki v ljubljanski okolici. Ako si kmet v ljubljanski

okolici ne more pomagati in je ves zadolžen, ako on ne more popraviti svoje kočice, ko se vendar vsaka stvar dobro spravi v denar na ljubljanskem trgu: moramo torej položaj našega kmetstva naravnost nazivljati — bleden.

Grof Taaffe je že davno obljubil naše zadolženo kmetstvo odkupovati, oproščati hipotekarnih dolgov zasebnih upnikov z velikimi denarnimi zavodi v vsaki deželi, in v istini za tako podjetje nikoli ni bila prilika toli ugodna, kakor zdaj.

Denarja je v obilosti. Kdor bi hotel danes vložiti kje 50.000 gld., prišel bi v veliko zadrego. Založne in hranilnice ne vsprejemajo rade večjih vlog, in še to na male obresti.

Kupčiji se povsodi slaba godi. Komur je ostal še kak kapitalček, ta gleda, da ga hitro odvzame trgovini in ga naloži varneje. Najprikladneje je še denarje vlagati v založne, lepo sestiti za mizo in si meti roke.

Vsled tega se je zgodilo, da imajo denarni ustavi po večjih mestih prebitek v novcih, in vendar ni možno le nekoliko zadolženemu kmetu od todi dobiti novcev. In še nezadolženi kmet ne dobi posojila zdaj iz založen pod 6 1/2 gld od sto, pri ljubljanski hranilnici 4 1/2 %.

Najslavnejši angleški gospodar nove dōbe pravi, da je najbolje še v isti deželi, kjer ni mnogo velikih mest. V tem oziru bi bili mi na Kranjskem naj-srečnejši ljudje, ker imamo samo edino večje mesto, belo Ljubljano, v koje naj bi se stekalo vse narodno življenje.

Pravi dobrotnik bi bil oni, komur bi se posrečilo založiti veliko osrednjo banko za osvobodjenje našega kmetstva iz hipotekarnih dolgov. Zdaj so kapitalisti zadovoljni, dobé li na večje vloge 3 gld. od sto. In recimo, ko bi se jim plačevalo 3 1/2 gld. od sto, moglo bi se dati vselej kmetu posojilo na amortizacijo za 5 gld. od sto, in sicer na 35 let. Ko bi na pr. kak kmet, da se otrese hipotekarnih dolgov, potreboval 5000 gld. proti pet-

LISTEK.

Strašno maščevanje.

(Spisal Nikolaj Vasiljevič Gogolj.)

XI.

„Umiri se, ljuba moja sestra!“ govori stari esaul Gorobec, „sanje povedó redkokdaj resnico.“

„Ulezi se, sestra!“ govori mlada njegova sinaha, „pokličem starko, vrazarico: njej se ne ustavi nobena moč: ona ti prežene nemir.“

„Ničesa se ne boj!“ govori sin njen, grabeč za sabljo, „nikdo te ne razžali.“

Turobno, z motnimi očmi, gleda Katarina na vse, in ne najde besede. „Sama sem si pripravila pogubo; izpustila sem ga.“ Naposled reče: „Nemam miru od njega! Že deset dnij sem pri vas v Kijevu, a gorjá nesem izgubila ni kapljice; mislila sem, bodem vsaj v tišini gojila maščevanje sinovo... strašen, strašen se mi je prikazal on v sanjah! Bog vas obvaruj videti ga, srce moje bije do sih dōb. Razsekam ti dete tvoje, Katarina! — kričal je — ako me ne vzameš...“ in zaihtevši nagne se na zibel, a ustrašeno dete je stegnolo ročici in kričalo.

Kipel in bliskal je sin esaulov gnjeva, zaslišavši take besede.

Razjezi se i sam esaul Gorobec: „Naj le poskusi priti sem, antikrist; šel bode, ako je moč v rokah starega kozaka. Bog vidi“, govori on dvigujé kvišku bistro oči, „ako nésem letel podati roko bratu Danilu? Njegova sveta volja! Zastal je že na hladnej postelji, na katero se je vleglo mnogo, mnogo kosaškega naroda; ni bila li zato razkošna trizna po njem? Izpustili so li jednega Ljaha živega? Upokoji se, dete moje; nikdo te ne sme užaliti, razven če ne bode ni mene ni mojega sina.“ Končavši svoje besede pride stari esaul k zibel in dete, zagledavši pri njem na jermenu visečo lepo pipo v srebrnej opravi in dregalo z bliščečim kresilom, stegnolo je ročici k njemu in se nasmejalo. „Za očetom pojde!“ reče stari esaul, snemaje pipo s sebe in mu jo dá: „Še iz zibel ni vstal, pa že misli kaditi iz pipe.“

Tiho vzdahne Katarina in začne zibati zibel. Zgovorili so se prebiti noč vkupe in kmalu potem pospi vse; zaspala je i Katarina.

Na dvoru in v hiši je vse tiho, samo kozaki ne spé, stoječ na straži. Kar vsklikne Katarina in se probudi in za njo se probudé vsi. „Ubit je, urezan!“ kriči ona in skoči k zibel. Vsi obstopijo zibel in okamené strahu, uvidevši, da je ležalo v njej neživo dete. Ni glasú ni dal ne jeden njih, ne vedé, kaj je misliti o neslišnem zlodejstvu.

XII.

Daleč od ukrajinskega kraja, tam za Poljsko deželo in za mnogoljudnim mestom Lvovom vrsté se visokovrhnate gore. Gora za goro, kakor kamenene verige, kopiči se v desno in levo po zemlji in obdaja njeno kameneno grudo, da je ne bi prodrlo šumno in bujno morje. Drzé kamenene verige v Valahijo in Sedmograško deželo in v kupu se vidijo podkovi podobne terase mej gališkim in ugarskim narodom. Pet takih gor je na naši strani. Oko jih ne sme pogledati; a do vrhā drugih ni prišla še noga človeška. Čudno je vže videti: ni-li izbežalo razburjeno morje o viharji iz širokih bregov, nakopičilo v vihari brezobrazne valove, ki so okameneli in ostali nepremično v zraku? Niso se-li odtrgali z neba težki oblaki in zasadili se v zemljo? Tudi na njih je tak sivi cvet, a beli vršiček blešči in iskri se pri solnci. Še do karpatskih gorā čuješ rusko govorico, tudi za gorami še oglašá se sem ali tja kaka domača beseda; a tam vže ni te vere, ne te besede. Živi ne maloljudni narod ogerski; jaše, dela in pije nič huje od kozaka; a za konjsko opravo in drage suknje (kaftane) ne štedijo jemati cekinov iz žepa. Prijazna mnoga jezera so mej gorami. Liki steklo so nepremična in liki zrkalo odbijajo v sebi gole vrhove gorā in zelena njih podnožja. A kdo ide,

odstotni amortizaciji, je pač umerno, da bi kaj lahko na leto vkup spravil teh 250 glid, za povračilo.

Seveda imamo tudi take zavode, toda le-ti imajo v svojih pravih paragrafov, da se kmet nehoté mora ogibati teh ustavov. Najhujši je ta paragraf, da se kmetu na tretjino katastralne cene zadolženemu ne posodi niti groš. Vsak vé, da je katastralna cena vslelej znatno pod istinito vrednostjo. Često tudi kmetje tožijo o tej „milosti“ uradnikov in jednacij zavodov, kakor bi sami posojevali novce iz svojih žepov.

Zakaj bi se ne moglo kmetu, sicer redovitemu, pomagati, bodisi da je njegovo posestvo do polovice istinite vrednosti zadolženo? Da se naši finančniki ne mogó znebiti večno starega „cofa“! Moralna kakovost kmetskega dolžnika je večje poročstvo, nego najboljša hipoteka kmeta-lenuha ali zanikrneža. Pri vseh kupčijah na svetu velja zaupanje. Ko bi trgovec iz Ljubljane trgoval na deželi ne smel inace dati na upanje, nego samo na hipoteko, morali bi vsi trgovci na deželi zapreti svoje prodajalnice in konečno tudi ljubljanski.

Dandanes dá krojač svojemu odjemniku na upanje obleke, če treba za sto goldinarjev, kakor se pravi, samo na „obraz“. Samo ta ubogi kmet, ako potrebuje par stotakov, mora begati od Poncija do Pilata, ter se podpisavati celó na to drago dušo. Kmetu se nalagajo vsa bremena, kedar je pa v potrebi, zapirajo se pred njim vse duri. Zatorej se nikar ne čudimo, ker zdaj v mestih pred njim pri založnih in hranilnicah obračajo hrbet, da neizogibno gré na lep tistim „sitnim muham“, koje smo po zasluženi opisali. Vroča želja naša pa je, naj poslanci za kmetske občine spolnijo v sedanjem državnem zboru svoje dane obljube, zlasti v tem oziru, da bi se kmetu preskrbel cenejši kredit nego doslej. Grof Taaffe se davno že peča z namenom, kmetstvo vse države avstrijske oprostiti hipotekarnih dolgov.

Prilika torej za osvobojenje kmetstva iz hipotekarnih dolgov je dandanes jako ugodna. Radi tega ne odlašati in zbirati novce, koji danes takorekoč leže na ulici, ter je vlagajmo v ljubljansko mestno hranilnico na korist kmetstvu prej, nego je pobere — vojni minister!

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. decembra.

Notranje dežele.

„Köln. Volkszeitung“ objavlja članek iz peresa odličnega avstrijskega politika, ki govori za avstrijski katoliški centrum. List pravi, da se bo ta klub ustanovil in so storjeni že vsi za to potrebni koraki.

Dunajski Ceh so dolenje-avstrijskemu deželnemu svetu izročili prošnjo, naj se na Dunaji iz občinskih sredstev zgradijo javne češke šole. Deželni šolski svet je prošnjo izročil dunajskemu okrajnemu šolskemu svetu, ki je pa razsodil, da ni postavnega povoda za ustanovitev javnih čeških šol iz občinskih sredstev. Tako neka vrsta Nemcev tolmači enakopravnost!

Vlada je privolila, da bo imel **gališki** deželni zbor od 10. do 18. dne januarja 1890 dopolnilno zasedanje.

če blišče ali ne blišče zvezde, na velikem vranci? Skače li kak vitez z nečloveško rastjo pod gorami, nad jezeri, odsvita se z orjaškim konjem v nepremičnih vodah in brezkončna senca njegova miglja strašno po gorah? Blešči kovani oklep, na rami sulica, pri sedlu rožlja sablja, šlem nazaj potegnjen; brke so mu črne, oči zakrite, trepalnice pobešene — on spi in speč drži brzde; in za njim sedi na taistem konji mladeneč — oproda in tudi spi in speč se drži viteza. Kdo je on, kod, za čim gre? Kdo ga pozna? Ne jeden ali dva dni jaše po gorah. Zasvita dan, izide solnce, njega ni videti; redkokdaj samó so opazali gorci, da miglja po gorah nekaka dolga senca, a nebo je jasno in oblaki ne idejo čeznj. Komaj pa privede noč temoto, vidi se znova in odbija se v jezerih in za njim skače senca njegova, tresoč se. Vže mnogo gora je prejahal in prejahal in prijezdil je na Krivan. Ni je višje gore od te mej Karpati: kakor car vzdiguje se nad drugimi. Tu se konj ustavi in jezdec in še globočje se pogrezne v spanje in navzdol spuščajoči se oblaki ga zakrijejo.

XIII.

„Pst... tiše, baba! ne ropotaj tako, dete moje je zaspalo. Dolgo je kričal sin moj, sedaj spi. Jaz

Zasedanje **hrvatskega** sabora je bilo včeraj pretrgano; pričelo se bo zopet 20. dan januarja 1890.

Vnanje države.

Papež Leon XIII. bo v konzistoriji dne 30. t. m. podelil novim kardinalom klobuke. Neposredno potem se bo vršil tajen konzistorij, v katerem bo imenovanih šest poljskih škofov. Nadškofija v **Mohilevu** bo ostala še izpraznjena.

Znana srbska brošura „Bomba“ opisuje, kakor že povedano, kakó si je Bontoux pridobil srca v konaku in skupščini za svojo železniško družbo. Številke najboljše gevoré. Za kralja Milana je Bontoux plačal: V gotovini 1 milijon frankov; njegove dolgove v Išu poravnal 140.000 frankov; gospej B. F. L. dal 20.000 fr.; zopet v gotovini 300.000 fr.; za dvorovino pri obisku cesarjeviča Rudolfa 200.000 fr.; za pohištvo 100.000 fr.; razne izdaje za kralja Milana 140.000 fr., skupaj dva milijona frankov. Poleg tega je Bontoux podaril: Piročancu 800.000 fr., Garašaninu 300.000 fr., Novakoviću 200.000 fr., Gudoviću 200.000 fr., Rakiću 10.000 fr., naprednjaškemu glasilu „Videlu“ 20.000 fr., 64 zlatih ur z dvema verižicama za parlamentarne člane 900.000 fr. — skupaj 6 milijonov frankov.

Nasproti trditvi, da se bo **ruski** prestolonaslednik zaročil s prusko princesinjo Margareto, javlja neki grški list, da je zveza mej ruskim cesarjevičem in grško princesinjo Mario sklenjena stvar, vendar se bode pa zaroka objavila še-le po preteku enega leta.

George Curzon, tajnik lorda Salisburyja, član spodnje zbornice in vseučilišča v Oxfordu, je ravno izdal veliko knjigo o skušnjah, katere si je v srednji Aziji tekom enajstih mesecev pridobil. Pisatelj opisuje velikanski **ruski napredek v srednji Aziji**. Treba je pred vsem pomisliti orjaško transkaspisko železnico; dolga je 900 angleških milj ter se je treba neprenehoma tri dni voziti, da se pride od njenega začetka (Merv) do drugega konca (Samar-kand). Železnica je trdno zgrajena, brez predorov in velikih mostov, razven čez reko Oksus. Vpliv te prometne zveze se že sedaj čuti, kajti pridobila je trgovsko prvenstvo Rusiji v severni Perziji in Afganistanu ter je uničila trgovino med Indijo in severno Azijo. Samó v Bohari so Angleži na ta način zgubili letnega prometa za osem milijonov rubljev. Najbližja postaja Afganistanu je Merv; ko bi se tukaj transkaspiska železnica zvezala z indijsko železniško mrežo, prišlo bi se iz Londona v Kalkuto po suhem v devetih dneh. Toda tega ne bo storila Anglija, ker bi tako Rusiji odprla pot v Indijo. Sploh pa méni pisatelj, da Rusija ne namerava napasti Indijo, razven ko bi nastala evropska vojska in bi na ta način hotela razcepiti angleško vojno silo. Konečno pravi Curzon, da je v moskovskih in peterburških višjih krogih opazil malo simpatij za Francijo ali antipatij zoper Anglijo, pač pa povsod veliko mržnjo proti Nemčiji, ki je še mnogo strastnejša v nižjih slojevih naroda.

Kakor smo že poročali, potrdil je **nemški** državni zbor Huenejev predlog o vojaščini duhovnikov. V isti seji je bil sprejet tudi Windthorstov nasvet, naj se razveljavi zloglasna postava z dne 4. maja 1874, ki zabranjuje „neopravičeno izvrševanje cerkvenih poslov“. Vse stranke so toplo podpirale ta predlog, ki je naperjen zoper „kulturni boj“, ter je bil načrt v prvem in drugem čitanju z veliko večino potrjen; to pa ne pomeni še dosti, kajti zavezni svet je že večkrat enake zakone zavrgel. Vlada je sedaj v veliki zadregi zaradi bodočih volitev; morda bo v tem slučaju „migljaj od zgoraj“ omehčal srca zaveznega sveta.

V **italijanski** zbornici je minoli petek mej sejo z galerije vrgel neki De Julio pismo ravno mej

centrumske poslance. Zgrabili so ga ter izročili redarstvu. Mož je bil železniški uradnik in krivično odstavljen. Pismo je bilo na **Crispija** naslovljeno, „ker ni našel boljšega sredstva, da bi dosegel pravico.“

Slabo turško sodstvo je že od nekdaj znano. Moussa bej, glavar Kurdov, je bil zatožen zaradi umora, ropa in nasilstva. Dotična obravnava se je minole dni vršila v Carigradu; bej je bil oproščen. Razsodba je v Carigradu vzbudila veliko začudenje, ter bo imela resne posledice za Turčijo. Rusija ima v Armeniji veliko agentov, ki iščejo narod zoper Turčijo. Armenci bodo tem raje sedaj poslušali agente, ker bodo videli, da nimajo zoper umor, rop itd. varstva pri sultanovi vladi.

Egiptška vlada je sklenila, v celi deželi odpraviti robot in v to svrhu povišati zemljiški davek. Ob enem je to sporočila Franciji z dostavkom, da bo odpravila robot tudi brez posebnega novega davka, ko bi francoska vlada privolila v konvertovanje egiptskega privilegovanege dolga, ker bi dotični dobiček od konverzije zadostoval za odkup robotstva. Izraža se splošnja nada, da Francija ne bo ostala trdovratna.

Izvirni dopisi.

Iz **Smlednika**, 11. decembra. Zopet je odmevalo glasno pokanje topičev ob sivi Starigrad. Zopet je veličastno doneči zvoni vabil verne v božji hram. Kaj pa je bilo? Premilostljivi prelat in kanonik dr. Andrej Čebašek, smledniški domačin, je 8. decembra, na praznik brezmadežnega spočetja Marije Device, blagoslavljal prenovljeni tabernakelj. Zato tolika radost. Lepa je sedaj naša cerkev; da, visoki prelat, stopivši v njo, je sam rekel: „Res krasna je, prav mestna cerkev.“ Ali nedostajalo ji je še lepega tabernakeljna, zato ga dá g. prelat dr. A. Čebašek prenoviti na lastne troške. Izroči ga znanemu mojstru g. Leopoldu Tratniku. Tabernakelj je ves v ognji pozlačen, in tudi precej večji, nego je bil prej, ker je prav veliko delov novih. Izdelan je prav dobro. Posebno pa se odlikuje novi križ in reliefna doprsna podoba „Jezusovega Srca“ na vraticah. Kaj umetno je izdelano to Srce. Doprsna podoba v reliefu plava na oblakih, desnica blagoslavlja ljudstvo, levica mu pa počiva na prsih, v sredi je srce. Okoli podobe pa se vije venec vinske trte in pšeničnih klasov. Vsakemu ugaja ta podoba, kdor jo vidi. Tedaj toliko novega v enem dobrem letu! In vse to je storila gorečnost za čast božjo. Da, gorečnost za čast božjo je g. prelata dr. Čebaška napotila, da nam je poklonil tak dar. Zato je res občno veselje zavladovalo po celi fari, ko je na praznik Marijinega brezmadežnega Spočetja velečast. prelat blagoslavljal prenovljeni tabernakelj. Srce je utripalo veselja smledniškim faranom, ko so slušali krepke besede svojega domačina. Marsikomu starcu utrnila se je solza radosti po nagubančenem lici, zročemu zopet čez dolgo vrsto let na leci svojega rojaka. In porajali so se spomini na davno pretekla leta, ko sta skupaj pobajala še staro smledniško cerkev, danes pa jim v štirideset let stari novi cerkvi tako prepričevalno govori o prvem tabernakeljnu, Mariji Devici, tako goreče o Njem, ki je bival v tem tabernakeljnu. Da, srca so se topila vsem pričujočim, ko je goreči govornik navdušuje, naj časté Njega, ki jih v tabernakeljnu, večkrat obiščejo, vredno pre-

pojdem v gozd, baba! A čemu tako gledaš na-me? Ti si strašna: tebi molé iz očij železne klešče... uh, kako grozne! in gorijo kakor ogenj! Ti si gotovo čarovnica! O, če si čarovnica, izgubi se od tod, ti mi ukradeš mojega sina. Kako trapast je ta esaul: misli, da je meni prijetno živeti v Kijevu; ne, tukaj je tudi mož moj in sin; kdo pa bode skrbel za hišo? Tako tiho sem ušla, da ni slišala ni mačica ni pes. Ti hočeš postati mlada, baba — to pač ni težko; samo plesati je treba; glej, kako jaz plešem...“ in izgovorivši take nevezane besede vže se suče Katarina, brezumno pogledovaje na vse strani in upiraje se z rokama v boka. Žvižgaje pribija z nogami, brez mere, brez takta zvenésrebrne podkovi. Neza-pleteni črni lasje mečejo se po belem vratu. Kakor ptica leti, ne ustavlja se, maha z rokama in miga z glavo, in videlo se je, kakor bi, onemogši, ali zagromela na tla ali izletela iz sveta. Skrbno stoji stara ženica in naliva si s solzami svoje globoke gube; težak kamen jej leži na srci poleg zvestih hlapcev, gledajočih na svojo gospo. Vže popolnoma je ona oslabela in tepta z nogama na jednom mestu, misleč, da pleše grlico.* „Jaz imam pa ovratnico, fantje!“ reče naposled, ustanovivši se, „vi je pa nimate!... Kje je mož moj?“ zakriči naenkrat,

*) Kozaški ples.

zgrabivša izza pasu turški kinžal (bodalo). „O, to ni takov nož, kakoršnega je treba.“ Pri tem se ji pokažejo solze in žalost na obličji. „Oče moj ima daleko srce: ne doseže ga. On ima srce izkovano iz železa; skovala je mu neka čarovnica v peklenkem ognji. Zakaj ne pride oče moj? Morda ne vé, da ga je čas zaklati? Vidno hoče, da bi prišla jaz sama... in ne dokončavši se čudno zasmaja. „Prišla mi je na um zabavna povest: spomnila sem se, kako so pokopavali mojega moža. Živega so zagreblili... Kak smeh me je prijemal... Slušajte, slušajte!“ in namesto besedij začne peti pesen:

Bilít vozok krovavenkij:
U tim vozku kozak ležít,
Postreljanij, porubanjij.
V pravij ručej drotik deržít,
Bilít rika krovavaja.
Nad ričkoju javor stojít:
Nad javorom voron krače.
Za kozakom mati plače.
Ne plač, mati, ne žurisa!
Bo vže tvij sin oženivaja!
Ta zavaj žinku panjanočku,
V čistim poli zemljanočku,
I bez dverec, bez okonec.
Ta vže pisni višov konec.
Tanciovala riba z rakom...
A lito mene ne poljubít trjasoja ego mater!

jemajo — naj bodo sami živ tabernakelj. Ljudstvo je zrló v nenavadnega propovednika; od začetka do konca bile so oči vseh uprte v njega, in besede, ki so prihajale iz vročega srca, morale so tudi v srce.

Po pridigi bila je slovesna sv. maša. Obilna azistencija je spremljala visokega prelata k zeló okrašenemu altarju. Slovesne litanije popoludne so zaključile slovesni dan.

V istini je bil to slovesni dan, in smledniški farani ga ne pozabijo nikdar. Nikdar pa tudi ne pozabijo svojega blagega dobrotnika, svojega domačina g. prelata dr. A. Čebaška. Izvanredno so mu vsi hvaležni za ta veliki dar, ali vsak posebej mu pač ne more izraziti svoje prisrčne zahvale; milostljivi gospod naj sprejme tem potom prisrčni „Bog plačaj!“ od naših faranov, pozabili ne bodo nikdar visokega darovatelja.

Iz Zagreba, 10. decembra. Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti je imela 30. novembra svečano letno sejo, v katerej je izpregovoril mesto bolnega predsednika krasno besedo o tem zavodu poznati učenjak dr. Franjo Rački. Omenil je v tej besedi, kako koristna je za poznavanja narodov folkloristika in kako so v tej stroki znanosti napredovali Angleži, Francozi, Rusi in Nemci, da je tudi nam treba početi na tem polju zistematično delovati. Sicer se je dosedaj nabralo že mnogo narodnih pesmij, pripovedk in drugega narodnega blaga, vendar pa je še mnogo takega gradiva mej narodom, in še-le kadar se bode vse to zbralo in kritično vredilo, misliti bo na znanstveno uporabo vsega zbranega gradiva, kar bode prva zadača naše akademije. Učeni govornik končuje svoj govor tako-le: „Tako delo je dostojno vsakega učenega društva; a učeno društvo ga mora prevzeti z vzgledom na večji uspeh, ker ga more med strokovnjaki podeliti in ker se more več let s takim poslom baviti. Ako je potrebno poznati samoga sebe jer brez tega poznavanja nima vsavršenja za pojedinca, ni gotovo nič manje potrebno poznati svoj narod, pogledati mu v dušo, proučiti njegov način mišljenja in razumevanja, pogreške in kreposti. Ali to ni tako lehak posel. More se reči, da duh naroda stoji pod vplivom dveh vzpored tekočih struj: davnih sporočil in novih mislij. One prve, ki izražajo osebnost njegovo, ostale so mu tako prilepljene, da jih ni niti svetovna krščanska vera izkorenila, ki dapač ni niti povsod za tem gledala, kjer koli se starejša izročila od nje niso protivila bitnosti njenega nauka. Vsled tega opaža se v mnogih običajih in obredih narodnega življenja neki kompromis izmed davnih narodnih izročil in krščanstva.

Naj tedaj naša akademija poleg pisanih spomenikov, s kojih izdavanjem si je dosedaj pridobila neprepornih zaslug, vzame pod svoje okrilje tudi ustne in životne narodne; pa naj jih počasi brez škode za drugo svojo radnjo zbira, proučuje in daje na svetlo v trdnem uverjenju, da ne bode po njih nič manje nego po onih prvih pospeševala poznavanja naroda, pa se tudi s tem oddolžila za ljubezen, katero jej izkazuje.

Potem je priobčil govornik zaključek naše akademije, po katerem se bode od letos počenši vsako

drugo leto razpisavala nagrada za znanstvena dela, katera spadajo na vse tri odseke akademije. Nagrada bode iznašala 100 cesarskih cekinov za vsako odobreno razpravo. Akademija je mislila že poprej na take jasne natečaje, saj je to odločeno že v njenih prvotnih pravilih, ali premajhni dohodki so bili krivi, da se ta važna ustanova ni oživotvorila. Sicer tudi sedanja nagrada ni kaj posebnega za znamenite znanstvene razprave, nego je le skromno spodbujanje mlajših sil za književno delovanje. Kadar bode imela akademija več podpore, bode se tudi ta nagrada povečala; ali dokler bodo pri nas vodili prvo besedo taki ljudje, kakoršne vidimo v današnjem saboru in pri današnji naši vladi, ne bode akademija dobivala podpore, kakor jo je poprej sabor vsako leto podajal. Pa tudi naše plemstvo in sploh bogatejši ljudje bi morali imeti več smisla za znanstvene zavode, česar žalibože posebno v novejši dobi silno pogrešamo.

Nagradna zadača, katero stavlja akademija po filologiško-historičnem razredu, se glasi: Etnografski odnošaji balkanskoga poluotoka od najstarijih vremena do turskoga osvojenja. Pismena izradba se ima poslati akademiji v juliju l. 1891; sestavljena more biti samo v hrvatskem ali srbskem jeziku z latinico ali cirilico po volji. Vprašanje je kaj zanimivo pa tudi važno za južne Slovence, katerih odnošaji so ravno v tem pogledu dosedaj še kaj slabo opisani. Bog daj srečen uspeh.

Tajnik dr. P. Matković je potem pročital svoje poročilo o delovanju akademije ter naštel vsa dela in zadržaj razprav, katera je letos ona izdala. Nam jih tukaj ne gre omenjati, ker to spada bolj na strokovne liste, samo to moramo reči, da je akademija tudi letos svoj dobri glas v znanstvenem svetu še bolj razširila ter da se nanjo in njena dela vnanji učeni svet vse to bolj ozira, kar je gotovo najboljši dokaz njenega znanstvenega delovanja. Da se popolnijo neke praznine med članovi, katerih je tudi letos smrt pobrala, izbrani so štirje novi dopisujoči člani, namreč: dr. Konstantin Jireček v razred filologiško-historični ter dr. Marijan Drenčin, dr. Blaž Lorković in dr. Kosta knez Vojnović v razredu filozofiško-juridičnem.

Akademija ima imetka: 394.839 gold. 95 kr. koncem leta 1888. Prihoda je imela v tem letu 21.181 gl. skup z darom škofa Strossmayera v iznosu od 1000 gl. S to svoto je akademija izdala 11 knjig od 200 tiskanih pol. Kako se je gospodarilo l. 1889, razvidelo se bode iz „Letopisa“, ki bode izšel koncem tekočega leta.

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je daroval frančiškanskemu samostanu v Kamniku za poprave v cerkvi in samostanu 300 gl.

(„Matica Slovenska“) opozarja vse one društvenike, ki so ji letos na novo pristopili in imajo tedaj le II. del Erjavčevih izbranih spisov, na to, da dobé tudi še lahko prvega proti založni ceni 70 kr.

(Razdelitev zimske obleke med ubogo šolsko mladino v čitalnici.) Zima se je popolnem vtaborila

med nami in že nekaj časa čutimo slabo njen stran; a pričela je kazati tudi lepo svoje lice, ki se nam vsako leto o božičnem času tako krasno žari krščanske ljubezni in usmiljenosti. Pričetek — rekli bi — je bil včeraj v čitalnici: v pričo odlične gospode je bilo obdarovanih 40 deklic in 40 dečkov s popolno zimsko opravo in povrh še s „štrucami“; nekateri so le nekoliko dobili, n. pr. čevljičke itd. Svečanost se je vršila, kakor je bilo običajno poprejšnja leta. Kot posebnost nam je omeniti, da letos praznuje ta dobrodelna naprava požrtvovalnih gospej in gospodičin in družih dobrotnikov ljubljanskih že svojo petindvajsetletnico, da so jo s svojo navzočnostjo počastili prevzvišeni gospod knezoškof, blag. gosp. baron Winkler z gospo soprogo, c. kr. mestni šolski nadzornik prof. Levec in dokaj prijatelj mladine, vzlasti gospej in gospodičin. Pred razdelitvijo je vodja gosp. Andrej Praprotnik otrokom priporočal hvaležnost, ki naj jo tudi v dejanji pokažejo; po razdelitvi sta se primerno zahvalila: deček v imenu dečkov in deklica v imenu deklic. Ko so še prevz. gospod knezoškof izpregovorili ter otrokom posebno gorko priporočili pokorščino Bogu, starišem in vzgojiteljem, bila je končana slovesnost, katera že 25 let med prvimi omiluje božični čas vsem pravim detoljubom. Bog daj, da bi ta blagodejna naprava vstrajno nadaljevala svoje plemenito delo in enako čvrsta praznovala drugi jubilej — petdesetletnico! — V gospejnem odboru, ki trudoljubivo nabira darove, so gospe: Marija Murnik in Marija Premk; gospodičine Alojzija Orel, Marijana Souvan, Marija Klein in Ivana Premk.

(Dnevni red) seji ljubljanskega občinskega sveta v torek dne 17. decembra letos ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. — I. Naznanila predsedstva. — II. Dopolnilna volitev v upravni odbor mestne hranilnice namesto gosp. Ign. Kotnika. — III. Finančnega odseka poročilo o mestnih računskih zaključkih za 1888. leto. — IV. Stavbinskega odseka poročilo. a) o „filharmonične družbe“ prošnji za premembo stavbinskih črt na dveh straneh gledališkega pogorišča; b) o prizivih v stavbinskih stvareh. — V. Vodovodnega odseka poročilo gledé električne razsvetljave pri vodovodni napravi v Klečah. — VI. Obč. svet. prof. T. Zupana samostalni predlog za podporo knjižnici družbe sv. Cirila in Metoda. — VII. Sprejem občanov.

(Podpornemu društvu) za slovenske velikošolce na Dunaji je pristopil kot ustanovnik gospod Ivan Hribar, glavni zastopnik banke „Slavije“ in deželni poslanec, ter društvenemu blagajniku izročil 62 gl. 50 kr.

(Pisateljskega društva) zabavni večer bode v sredo 18. t. m. v steklenem salonu čitalnične restavracije. Čital bode gosp. prof. Š. Rutar spis: „Na gospesvetkem polji.“ Gosp. Pianeki bode iz prijaznosti igral na citrah več komadov. Odbor vabi k temu večeru gospode društvenike.

(V Zagrebu) je tudi v tretjem razredu zmaga meščanska stranka. Izvoljena sta Ljudevit Hagenauer in Ferdo pl. Lux; madjaronska kandidata sta dobila neznatno množino glasov. — V soboto je dobil meščanski kandidat Gjurjo Križ 55 glasov, dočim je glasovalo za D. Rašiča 194 volilcev. — Vrhovni načelnik Sieber je odložil svoj mandat.

(„Učiteljski Tovariš“), kateri je pred devetindvajsetimi leti ustanovil vodja g. Andrej Praprotnik, preide z novim letom 1890 v last „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“ ter postane glasilo tega društva. Vrednik mu bode gosp. Andrej Žumer, mestni učitelj in c. kr. okrajni šolski nadzornik. Natančni program izide v novoletni številki imenovanega pedagogičnega časnika.

(Zahvala.) „Matica Slovenska“ je ljudski šoli na Igu podarila štirinajst knjig razne vsebine. Za ta dar se ji šolsko voditeljstvo zahvaljuje z željo, naj se „Matica“ vsestransko razvija narodu v korist in slavo.

(Pri občinski volitvi) na Trati v kranjskem političnem okraji je bil izvoljen za župana Andrej Šraj, posestnik v Gor. Vasi; za svetovalce pa A. Dolinar z Dolge Njive, J. Jezeršek in M. Brence iz Gor. Vasi.

Raznoterosti.

— Kolera. Poročilo italijanskega poslanika v Teheranu naglašja, da je v Bagdadu, Basori, Baškuru in Mohameri zopet kolera. Nevarnost je velika, da se bo ta bolezen razširila po raznih delih turškega cesarstva, ker je letos nad 40.000 mohame-

Tako so se jej premešavale vse pesni. Vže jeden ali dva dni živi v svojej koči in neče slišati o Kijevu in ne moli in beži od ljudij; in od jutra do poznega večera brodi po temnih dobravah. Ostro vejevie praska belo obličje in rami; veter stresa razpletene lasé; jesensko listje šumi pod njenimi nogami — a vsega tega ona ne vidi.

O času, ko ugasne večerna zarja, ne prikazuje se še zvezde, ne gori mesec, a že hodi strašilo po gozdu: po drevji trgajo se in grabijo za vejevie nekrščeni otroci, jokajo in smeja se, valé se v kolčiči po potih in širokih kropivah; iz dneprovskih valov vzdigajo se v vrstah deve, pogubivše svoje duše; lasje lijó se z zelene glave na rame; voda, glasno žuboreč, teče z dolgih las na zemljo, in deva sveti se skozi vodo kakor skozi stekleno srajčico; usta se čudno nasmehujejo, lica žaré, oči izvablajo dušo... izgorela bi ljubezni, poljubovala bi... Beži, krščeni človek! usta njena — led, postelj — hladna voda; zaščegeta te in potegne v reko. Katarina ne gleda na nobenega, ne boji se rusalk, brezumnica, bega pozno z nožem svojim in išče očeta.

Z ranim jutrom je prišel nekakov gost, lepe postave, v rdečem rokavniku, in poroča o gospodu Danilu; sliši vse, utira z rokavom zaplakane oči in maje z ramama. Vojeval je zajedno z Burulbašem;

zajedno sta sekala Krimce in Turke; ali je čakal, da bi bil tak konec gospoda Danila? Pripovedoval je gost še o mnogem drugem in hoče videti gospo Katarino.

Katarina začetkom ni slušala, kar je govoril gost; naposled stoji kakor bi bila pri razumu, ter posluša njegove besede. Pravil je o tem, kako sta živela vkupe z Danilom, kakor brat z bratom; kako sta se skrila jedenkrat pod jezom Krimcev... Katarina posluša in ne spusti očíj z njega. „Pojde!“ mislijo hlapci, zroč jo, „ta gost jo bode izlečil! že posluša, kako je razumna!“ Gost začne mejtem praviti, kako mu je rekel Danilo pri nekem odkritem razgovoru: „Glej, brat Koprjan, kadar me ne bode po volji božji na svetu, vzemi k sebi ženo in bode naj tvoja žena...“ Strašno uprè oči vanj Katarina. „A!“ vsklikne ona, „to je on! to je oče!“ in napade ga z nožem. Dolgo borí se ta, trudeč se iztrgati jej nož; konečno ga iztrga, zamahne — in izvršilo se je strašno delo: oče je ubil brezumno hčer svojo. Strmeči kozaki bi bili planili nanj, no, že je je prehitel čarovnik, skočil na konja in izginol iz vida.

(Dalje sledi.)

danov romalo v Kerbelo blizu Bagdada in se bodo v kratkem povrnil v svoje rojstne kraje.

— Dalmatinsko vino. Od 1. novembra 1888 do 30. septembra 1889 izvozili so iz Spleta na parobrodih 69.670 bečev vina) bečva po 8 hektolitrov), na jadernikih 31.973 bečev in sicer v Trst 4804, v Reko 5433, v Cetta 3166, v Rouen 7046, v Bordeaux 7183, v Hamburg in druge nemške luke 2041 bečev. Iz Spleta so izvozili 250.000 hektolitrov vina. Veliko vina izvozijo tudi iz ostalih dalmatinskih pristanišč. Iz cele Dalmacije so izvozili vina nad jeden milijon hektolitrov, od teh 300.000 na Francosko.

— Vsaka stvar ima svojo dobro stran. Francoski pravosodni minister je vsem generalnim državnim pravnikom zaukazal, naj strogo nadzorujejo pridige katoliških duhovnikov. Sedaj bodo morali dotični uradniki vsaj v cerkev hoditi.

— Grezen razpok. V Oil-Cityju se je dne 30. novembra pet ton nitroglicerina unelo. Več oseb je bilo mrtvih, mnogo ranjenih. Hiše v okolici so se razsule. Tri ledene hiše so sto črevljev visoko sfrčale in tisoč črevljev na okrog je živina vsled pretresa poginila.

— Velikomestno. Dunajsko mesto je za izkidanje snega s cest, trgov in ulic plačalo letos že 275.000 gl. Pri tem pa ni niti I. okraj vračunjen, ker mora v njem ta posel opravljati transportna družba.

Eminu paši se zdravje povrača. Bolnik je dobre volje, pohabljen oko ima zdravo, le kašelj ga še nadleguje.

— Potres. Iz Omska v Sibiriji se poroča: Dne 5. t. m. je bil tukaj silen potres. Zvonik in tri hiše so se podrle.

— Skupila sta jo oba. Neki bogat francoski vinotržec je hotel po ceni postati slaven mož. Pisal je tedaj znanemu pisatelju Seribeju, da mu plača 5000 frankov, ako ga bo razglasil za sodelnika kake nove veseloigrice. Scribe mu je odpisal: „Gospod! Vaša zahteva je nemogoča, ker konj in osel ne moreta biti skupaj vprežena.“ Toda vinotržec ni bil zabiti človek ter je pisatelju odgovoril: „Vaše nesramno pismo sem prejel. Čudim se, kako morete biti tako drzni, da me imenujete — konja!“

Narodno gospodarstvo.

Škode, leta 1889 provzročene po povodnji, toči, mrazu, požarih ali na drug način.

(Poročilo deželnega odbora kranjskega.)

(Dalje.)

V okolišu kmetijske podružnice v Kostanjevici je bilo letošnje leto za kmetovalce zaradi preobilne mokrote malo ugodno, kajti dež je bil od prvih dni junija do konca oktobra, in težko je bilo kmetu, seno, žito, otavo in druge pridelke pospraviti. Kar je kdo spravil, je takorekoč moral ukrasti iz polja ali senožeči. Vsled prevelike mokrote je pa tudi rja na žitu, zlasti na pšenici, ječmenu in tudi na koruzi veliko škodovala, kajti žito je prehitro dozorelo in zrnje le majhno, drobno in lahko ostalo. Vsled povodnji so imele pa tudi vasi ob Krki ležeče veliko škode, ker je voda v treh mesecih trikrat bregove prestopila in veliko njiv in senožeči poblatila.

Krompirja se je malo pridelalo in še ta je bil gnil in tudi še po kletih gnije. Največ škode pa so trpeli vinogradi po trtni uši in po strupeni rosi. Na spomlad so vinogradi še nekaj obetali, pa kar je uš pustila, uničila je strupena rosa, in vinski pridelek, ki je bil pred malimi leti še takorekoč poglavitni dohodek v tem okraju, ni več omejevanja vreden.

Prej je kmetovalec iz vina plačal davke, oblekel sam sebe in svojo rodbino in še kaj na stran dejal, ali sedaj, posebno letos, se še troški pri obdelovanju vinogradov ne izplačajo.

Letošnja letina v primeri z dobro se mora med bolj slabe prišteti, posebno kar zadene strnino in krompir.

Sadja pa celi okraj ni skoro nič spravil, ker ni bilo nikakoršnega, razven nekoliko breskev po vinogradih in nekoliko češpelj v sv. križki županiji.

Ljudstvo splošno ne bo ravno glad ali lakoto trpelo, ker kruba bo že nekaj, če ne pšeničnega, bo pa ajdovega in koruznega. Toda hujša se bo godila ljudem po vinogradih, ki so samo od vinograde živeli, tamkaj bo pa glad, pomanjkanje, in vsled tega se je bati tudi kakšne nalezljive bolezni.

V okolišu kmetijske podružnice krške je bila dvakrat toča, katera je v nekaterih krajih hudo pobila, v drugih več ali manj; vsakatero žito, posebno pšenico, je rja uničevala; sadja ni bilo sploh nič; vinogradi so ali pokončani, ali blizu pokončanja po trtni uši in strupeni rosi. Škodovala je tudi velika moča: krompir, repo in korenje je črv hudo objedel; ajdo je slana poparila. Škoda je prevelika, dobrih letinam primerjena, se more reči, da je slaba letina.

Ljudstvo, posebno katero ima same vinograde, bode stradalo in ne imelo se s čim obleči.

V okolišu kmetijske podružnice Mokronog-Mirna napravila sta škodo pri vseh poljskih pridelkih, zlasti pri krompirju in repi, v veliki mno-

žini pokazavši se črv in neprestano deževje, vsled katerega se pridelki niso mogli pravočasno pod streho pospraviti. Pridelani krompir je začel budo gniti. V vinogradih provzročila je velikansko škodo strupena rosa, ki je tem večja, ker je letos trta izvrstno kazala. Rja pokazala se je pri vseh žitih, zlasti pri ovsu.

V primeri z dobro letino pridelalo se je približno manj 80% krompirja, 70% vina, 30% žita, 70% sadja, 10% krme, gledé zadnje je pač opomniti, da je zaradi tega, ker se je v neugodnem vremenu pod streho spravila, izvestno za 50% slabjša, nego v dobri letini.

Ljudstvo bode letos zlo pomanjkanje trpelo, primanjkovalo bode živeža, zlasti krompirja, pšenice in vina.

Kmetijska podružnica v Radečah poroča: Med raznimi neizgodami, s katerimi se je imelo tekočega leta boriti kranjsko kmetijstvo, omeniti je posebno ta, da se je pridelek krompirja večinoma prav slabo obnesel.

Dasi je tudi v prejšnjih letih marsikaterikrat krompir več ali manj slabo obrodil, se to pač z žalostnim izidom letošnjega leta ne dá primerjati, v katerem je skopani krompir gniloba sémtertja popolnoma uničila, v ugodnejših slučajih pa škoda znašala 50—67%.

Tudi okoliš radeške podružnice je bil posebno zlo oškodovan vsled te nezgode, in mnogim kmetiskim posestnikom primanjkuje že zdaj za dom potrebne krompirja.

Dobrega semena za prihodnjo setev primanjkuje pa povsod, in to je ravno ona zadeva, katero je nujno potrebno uvaževati in primerno uravnati.

Ker je ajda vsled slane bila tako uničena, da se je pridelalo komaj seme, in ker vinski pridelek znaša komaj 50% navadnih let ter je tudi gledé kakovosti slabši, bati se je spomladi stiske.

(Dalje sledi.)

Telegrami.

Dunaj, 16. decembra. Včeraj je bilo v cesarskem dvorcu ministersko posvetovanje, ki je dve uri trajalo. Cesar in vsi nadvojvode se bodo udeležili Ganglbauerjevega pogreba.

Dunaj, 16. decembra. Zbornica poslancev: Naznanila se je smrt Ganglbauerjeva ter povabila zbornica k pogrebu v sredo. — Namesto izstopivšega Lienbacherja je bil Pscheiden v proračunski odsek izvoljen. — Začasni proračun je bil v tretjem čitanju potrjen.

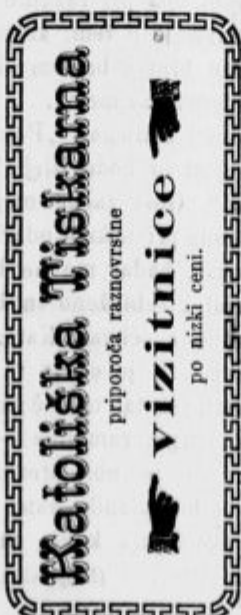
Rim, 16. decembra. „Capitan Frasca“ odločno izjavlja, da dosedaj ni v Italiji nahodne mrzlice.

Madrid, 16. decembra. Mnogo oseb, mej temi štirje ministri, so vsled nahodne mrzlice zboleli. Tudi obe kraljevi mladi sestri sta oboleli.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
14	7. u. zjut.	737.6	1.4	sr. svzh.	oblačno	0.00
	2. u. pop.	738.0	1.6	m. vzh.	"	
	9. u. zveč.	739.5	1.2	"	"	
15	7. u. zjut.	740.4	0.6	sr. vzh.	oblačno	0.00
	2. u. pop.	741.1	—0.2	"	"	
	9. u. zveč.	744.4	—1.6	m. szap.	"	

Srednja temperatura obeh dni 1.4° in —0.4° za 2.4° in 0.7° pod normalom.

Zobolek, prašek in pasta za zobe

preč. oo. Benediktincev

opatiije Soulac (Gironde).

Dom MAGUELONNE, pripor.

Največje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bruselj 1880, London 1884.

Iznajdeno leta 1373 po priporji Pierre Boursaud.

Vsakdanja raba zoboleka oo. Benediktincev (po nekoliko kapljic na vodi) ozdravi in zabrani gnjilobo zob, jih obeli in utrjuje; okrepuje in popolno ozdravi čeljusti.

Zares močno ustrezemo našim p. n. citateljem, opozorjé na to starodavno ter prekoristno iznajdbo — najboljši in edini lek proti zobobolu.

Tvrška **SEGUIN** Bordeaux (Francija)

rue Croix de Seguey 106 & 108.

Ustanovljena leta 1807.

Dobiva se v vseh lekarnah in prodajalnicah dišav. (17)

Dunajska borza.

(Telegrafirano poročilo.)

16. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85	gl.	95	kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16% " "	86	"	35	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108	"	05	"
Papirna renta, davka prosta	100	"	85	"
Akcije avstr.-ogerske banke	918	"	—	"
Kreditne akcije	316	"	75	"
London	117	"	40	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleond.	9	"	32 1/2	"
Cesarski cekini	5	"	58	"
Nemške marke	57	"	70	"

Zahvala.

Ginjani ob mnogobrojni udeležbi pri včerajšnjem pogrebu našega nam nenadoma umrlega, nenadomestljivega očeta, oziroma brata in strica, gospoda

Frančiška Graul-na,

mizarskega mojstra v Gorenji Šiški,

kakor tudi za krasne vence, ne morejo se dostojno zahvaliti

(1)

žalujoči.

Cvet proti protinu po dr. Maliči,

1 steklenica 50 kr.,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, otokline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Dobiva se v (1)

lekarni Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan s prvo pošto.

Proti davici (diphtheritis),

vsem katarom dihal imamo v **katranovih pastilah** lekarja Piccoli-ja v Ljubljani izvrstno sredstvo, ki jih ozdravlja in človeka varuje pred njimi. Škatljica 25 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (2)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkev v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so **oljnaté barve v ploščevinastih pušicah** (Bleibühnen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (18)

Cenike na zahtevanje.